



T.C.
ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
ZİRAAT FAKÜLTESİ
TARIM EKONOMİSİ BÖLÜMÜ



TARIMSAL YAYIMDA HEDEFE YÖNELİK PROGRAM HAZIRLAMA

Prof. Dr. Göksel ARMAĞAN



Yayın Programları



PROGRAM, bir yıl veya daha uzun süre boyunca tek bir amaç üzerinde yönelmiş faaliyetlerin planlanmış olarak birbirini izlemesi anlamına gelir.

Herhangi bir yayım programının planlanmasında temel amaç, yayım hizmetlerinin daha etkili yürütülmesini sağlamak ve bu yolla programın uygulandığı ilde **tarım** sektöründe gelişmeyi sağlamaktır.

“Tarım” ve “Tarım Sektörü” tanımları....



Tarım ve Tarım Sektörü



Tarım: Toprak ve tohum kullanarak bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretilmesi ve bunların çeşitli aşamalarda değerlendirilmesidir. Kısaca bitkisel ve hayvansal ürünlerin üretimi ve değerlendirilmesidir.

(Prof. Dr. İ. Hakkı İnan, Tarım Ekonomisi ve İşletme Ders Kitabı).

Tarım: İnsan tarafından kendisine yararlı, özellikle beslenmesi için gerekli hayvansal ve bitkisel ürünler elde etmek amacıyla, belirli biyolojik ve sosyo-ekonomik ortamda girişilen etkinliklerin tümü.

(Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi).



Tarım ve Tarım Sektörü



Tarımsal Faaliyet: İnsanın beslenme, giyinme ve barınma ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla doğal kaynakları işlemeye yönelik tüm uğraşları kapsar.

(Ekonomi Ansiklopedisi)

Tarım Sektörü: Başta tarımsal ürünler olmak üzere beslenmeyle ilgili tüm maddelerin (su ürünleri, maden suları, mayalar, orman ürünleri vb.) insan ve hayvan beslenmesinde doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak (hammadde) kullanılmak üzere işlenmesine, hazırlanmasına ve son tüketiciye sunulmasına ilişkin tüm işlemleri içeren sanayi. Bitkisel üretim, hayvansal üretim, tarım ürünleri ve girdileri teknolojisi (tarıma dayalı sanayi, tarıma yönelik sanayi) alt sektörlerinden oluşmaktadır.

(Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi).



Yayın Programları



Herhangi bir yayım programının tarım sektöründe yaşayaların gelirlerini doğrudan artırmasını beklemek doğru mudur?



Yayın Programları



Yayım programlarının etkilerinin dolaylı olduğu kabul edilir. Ancak yayımcılar tarafından önerilen yeniliklerin üreticiler arasında kabul ya da red edilmesi mümkündür. Bu nedenle etkili ve iyi planlanmış programlar tarımsal gelişimin seyrini etkileyeceği açıktır.



Yayın Programları

Tarım Politikası

Çiftçilerin ekonomik yaşantılarını iyileştirmek, tarımsal üretimi kamu yararına düzenlemek, kırsal toplumların refahını yükseltmek ve tüketicileri aşırı fiyat artışlarından korumak amacıyla uygulanan devlet önlemleri dizisidir.

Politika

Bir devlette yöneticilerin belirli bir alanda uygulamaya geçirdikleri görüşlerin tümü.

Kalkınma Planları (11. Kalkınma Planı 2019-2023)

İktisat biliminde 'doğrular' yok, sadece 'tercihler' vardır ve hiçbir tercih mükemmel değildir.

"Ekonomik Sistem"

Ekonomik olayların içerisinde olduğu hukuki ve sosyal çerçevedendir.

9. Kalkınma Planı

DOKUZUNCU KALKINMA PLANI STRATEJİSİ (2007-2013)

Vizyon: İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye.

Ekonomik ve Sosyal Gelişme Eksenleri:

- Rekabet Gücünün Artırılması (10),
- İstihdamın Artırılması (3),
- Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi (5),
- Bölgesel Gelişiminin Sağlanması (4),
- Kamu Hizmetlerinde Kalitenin ve Etkinliğin Artırılması (6).

Kırsal Kalkınma

Bölgesel Gelişimin Sağlanması Hedefinin 4 alt hedeflerinden biri de;

7.4.4. Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması (674. ve 683. hedefler)

- 674. Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi doğrultusunda, Kırsal Kalkınma Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.
- 675. Kırsal kesimin örgütlenme kapasitesi geliştirilecek ve üretici örgütlenmeleri güçlendirilecektir. Farklı üretici örgütlenmelerinin işlevleri AB tarım piyasaları ile bütünleşme çerçevesinde yeniden düzenlenecektir. Üretici örgütlenmelerine sağlanan destekler etkinleştirilecektir.
- 676. Sulama altyapısının işletme ve yönetiminin katılımcı mekanizmalarla gerçekleştirilmesi sağlanacak, toprak ve su kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir kullanımı için üreticilere yönelik programlar uygulamaya konulacaktır.

Kırsal Kalkınma

7.4.4. Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması...

- 677. Kırsal alanda, e-ticaret de kullanılarak, tarım, orman ve gıda ürünlerinin tanıtım ve pazarlanması, turizm ve rekreasyon, el sanatları, tarıma dayalı sanayi ve diğer alternatif üretim faaliyetleri geliştirilecektir.
- 678. Kırsal alanda tarım ve tarım dışı ekonomik faaliyetlere yönelik insan kaynakları geliştirilecektir.
- 679. Kırsal kesimde kalkınmanın hızlandırılmasında ilçe merkezleri ve belde belediyeleri ile diğer gelişme ve çevresine hizmet sunma kapasitesi bulunan merkezilerle birimlerine öncelik verilmek suretiyle kaynakların etkin kullanımı sağlanacak ve uygulama ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.
- 680. Kırsal kesimde merkezi yerleşim birimleri öncelikli olmak üzere, temel altyapı ihtiyaçları karşılanacaktır. Ekonomik ve sosyal gelişmeye yönelik proje ve desteklerle eğitim ve sağlık hizmetlerinin sunumunda bu merkezi birimlere öncelik verilecektir. 674. Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi doğrultusunda, Kırsal Kalkınma Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.

Kırsal Kalkınma

7.4.4. Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması...

- 681. Kırsal yerleşim planlamasının esas ve kriterleri, kırsal alanın özelliklerine ve kırsal toplumun ihtiyaçlarına göre belirlenecek, plan yapımında gelişmekte olan merkezi yerleşim birimlerine, turizm bölgelerine, koruma alanlarına ve afet riski yüksek yörelere öncelik verilecektir.
- 682. Yerel düzeyde aktörler arası işbirliğini geliştiren, yerel ihtiyaçlara duyarlı kalkınma girişimlerini tabandan tavana yaklaşımla güçlendiren, katılımı ve maliyet paylaşımını esas alan projeler, öncelikle pilot düzeyde uygulamaya konularak, iyi uygulama örnekleri yaygınlaştırılacaktır.
- 683. Kırsal kesimin kaynak ihtiyacının giderilmesine yönelik olarak uygun finansman araçları geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır. 684. Başta il özel idareleri olmak üzere, yerel yönetimler ile birliklerinin kırsal kalkınma konusundaki etkinliğini artırmak için teknik, mali ve kurumsal kapasiteleri güçlendirilecektir. 685. AB kırsal kalkınma politikalarına uyum için gerekli kurumsal çerçeve oluşturularak, kırsal kalkınma fonlarının yönetimine ve etkin kullanımına ilişkin kapasite geliştirilecektir. 677. Kırsal alanda, e-ticaret de kullanılarak, tarım, orman ve gıda ürünlerinin tanıtım ve pazarlanması, turizm ve rekreasyon, el sanatları, tarıma dayalı sanayi ve diğer alternatif üretim faaliyetleri geliştirilecektir.

ONUNCU KALKINMA PLANI STRATEJİSİ (2014-2018)

Karar No: 1041 Karar Tarihi: 02.07.2013

Onuncu Kalkınma Planı (2014-2018), 30.10.1984 tarihli ve 3067 sayılı Kanun gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 01.07.2013 tarihli 127'nci Birleşiminde onaylanmıştır.

2014-2018 dönemini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı, ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda, toplumumuzu yüksek refah seviyesine ulaştırma yolunda önemli bir kilometre taşı olacaktır. Plan, küresel ekonomide geleceğe dönük risklerin ve belirsizliklerin sürdüğü, dünya ekonomisinde değişim ve dönüşümlerin yaşandığı, yeni dengelerin oluştuğu, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında güç dengelerinin yeniden şekillendiği bir ortamda hazırlanmıştır.

Kalkınmanın amacı insanların refahını artırmak, hayat standartlarını yükseltmek, temel hak ve özgürlüklerini güçlendirerek adil, güvenli ve huzurlu bir yaşam ortamı tesis etmek ve bunu kalıcı kılmaktır. Bu çerçevede, Onuncu Kalkınma Planı kalkınmanın sürdürülebilirliğini merkeze alan bir yaklaşım ile hazırlanmıştır. Planın kapsayıcı bölümü dört ana başlıktan oluşmaktadır.

- Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum
- Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme
- Yaşanabilir Mekânlar, Sürdürülebilir Çevre
- Kalkınma İçin Uluslararası İşbirliği



“Nitelikli İnsan, Güçlü Toplum” başlığı altında insan için ve insanla beraber kalkınma yaklaşımının hayata geçirilmesi ve gelişmişliğin toplumun farklı kesimlerine yaygınlaştırılması amacıyla uygulanacak politikalara yer verilmektedir.

“Yenilikçi Üretim, İstikrarlı Yüksek Büyüme” başlığı altında üretim yapısı dönüşüme ve refah artışına yönelik hedef ve politikalar ele alınmaktadır.

“Yaşanabilir Mekânlar, Sürdürülebilir Çevre” başlığı altında çevreye duyarlı yaklaşımların sosyal ve ekonomik faydalarının artırılması, insanımızın şehirlerde ve kırsal alanlarda yaşam kalitesinin sürdürülebilir bir şekilde yükseltilmesi ile bölgeler arası gelişmişlik farklarının azaltılması kapsamındaki hedef ve politikalar yer verilmektedir.

“Kalkınma İçin Uluslararası İşbirliği” başlığı altında ise kalkınmanın dış dinamikleri ile ülkemizin ikili, bölgesel ve çok taraflı ilişkilerindeki temel öncelikler ve politikalar ele alınmaktadır.



BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

2. KÜRESEL GELİŞMELER VE EĞİMLER 2.1. KÜRESEL EĞİMLER VE TÜRKİYE ETKİLEŞİMİ

2.2. DÜNYA EKONOMİSİNDE MAKROEKONOMİK GELİŞMELER VE BEKLENTİLER

3. PLAN ÖNCESİ DÖNEMDE TÜRKİYE’DE EKONOMİK VE SOSYAL GELİŞMELER

İKİNCİ BÖLÜM

1. PLANIN TEMEL AMAÇLARI VE İLKELERİ

2. PLANIN HEDEFLERİ VE POLİTİKALARI

2.1. NİTELİKLİ İNSAN, GÜÇLÜ TOPLUM (17 alt başlık)

2.2. YENİLİKÇİ ÜRETİM, İSTİKRARLI YÜKSEK BÜYÜME (21 alt başlık)

2.2.15. Tarım ve Gıda (740.-776. a. Durum Analizi, b. Amaç ve Hedefler, c. Politikalar)

2.3. YAŞANABİLİR MEKÂNLAR, SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE (9 alt başlık)

2.3.6. Kırsal Kalkınma (1007.-1027. a. Durum Analizi, b. Amaç ve Hedefler, c. Politikalar)

2.4. KALKINMA İÇİN ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ (3 alt başlık)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1. ÖNCELİKLİ DÖNÜŞÜM PROGRAMLARI (25 program)

1.1. Üretimde Verimliliğin Artırılması Programı

1.15. Tarımda Su Kullanımının Etkinleştirilmesi Programı



ONBİRİNCİ KALKINMA PLANI STRATEJİSİ (2019-2023)

Onbirinci Kalkınma Planının (2019-2023) Türkiye'nin kalkınma vizyonunu ortaya koyarak, milletin temel değerlerini ve beklentilerini karşılamak, ülkenin uluslararası konumunu yükseltmek ve halkın refahını artırmak için temel yol haritası olması öngörülmektedir.



VİZYON

"Daha fazla değer üreten, daha adil paylaşan, daha güçlü ve müreffeh Türkiye"

Planın merkezinde, her alanda yatay ve dikey olarak rekabetçiliğin ve verimliliğin artırılması hususu yer almaktadır.



HEDEFLER

- Planın istikrarlı ve güçlü ekonomisi;
- Rekabetçi üretim ve verimlilik;
- Nitelikli insan, güçlü toplum;
- Yaşanabilir şehirler, sürdürülebilir çevre;
- Hukuk devleti, demokratikleşme ve iyi yönetim



Öncelikli Gelişme Alanları :TARIM

Amaç:

402.Çevresel, sosyal ve ekonomik olarak sürdürülebilir, ülke insanının yeterli ve dengeli beslenmesinin yanı sıra arz talep dengesini gözetilen üretim yapısıyla uluslararası rekabet gücünü artırmış ileri teknolojiye dayalı, altyapı sorunlarını çözmüş, örgütlülüğü ve verimliliği yüksek, etkin bir tarım sektörünün oluşturulması temel amaçtır.



Politika ve Tedbirler (Tarımsal Yayım İle İlgili Olanlar)

- 418. Tarımsal eğitim ve yayım faaliyetlerinin etkinliği artırılacak ve yaygınlaştırılacaktır.

418.1. Başta kadın ve genç çiftçilere yönelik olmak üzere, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, teknoloji kullanımı, kaliteli ve sağlıklı ürün üretimi konularında eğitim verilecek, yayım ve sertifika programları ile tarımsal becerinin geliştirilmesine yönelik kurslar düzenlenecektir.



Politika ve Tedbirler (Tarımsal Yayım İle İlgili Olanlar)

418.2. Akademisyen ve araştırma personelinin eğitim ve yayım programlarına katılımı artırılarak Ar-Ge ve yayım ilişkisi güçlendirilecektir.

418.3. Üretici örgütlerinin eğitim ve yayım hizmeti sağlamaya yönelik kapasiteleri iyileştirilecektir.



Yayın Programları



YAYIM PROGRAMLARI



Yayın Programları

Yayın Programlarının Özellikleri:



- Hizmet verilen kesimin bir ihtiyacını karşılamalıdır.
- Programlar esnek olmalı değişen koşullara uyum sağlayabilmelidir.
- Tek bir ihtiyacı karşılayacak şekilde olmamalı, çok yönlü olmalıdır.
- Kırsal kalkınmaya sürekli katkı sağlayacak nitelikte olmalıdır.
- Kırsal kesimde yaşayan halkın gelecekteki ihtiyaçlarını da kapsamalıdır.



Yayın Programları

Yayın Programlarının Hazırlanma Aşamaları:

- Mevcut durumun analizi
- Program amaçlarının belirlenmesi
- Yapılacak faaliyetlerin planlanması
- İzleme ve değerlendirme





Planlama ve programlama her zaman gerekli midir?





Planlamaya Yönelik Eleştiriler:

- Zaman ve Maliyet
- Yaratıcılığı Engellleyen Bürokrasi
- Üst Yönetimin Dar Görüşü Olması





1. AŞAMA: Mevcut Durumun Analizi:

Gerçekçi bir program için objektif olunması gerekir.

Çiftçiler ne biliyor ve hangi yöntemleri uygulayabiliyorlar?

Bireylerin oluşturduğu gruplar ve ilgi alanları neler?

İhtiyaç ve sorunlar nelerdir?





Mevcut Durumun Analizinin ortaya konabilmesi üç aşamalı bir faaliyet sonucunda olur:

- Verilerin (data) toplanması (yerel liderler önemli)
- Verilerin analiz edilmesi
- Sorunların ve potansiyelin belirlenmesi





Hedefe Yönelik Program Planlaması:

- Başlangıç durumu (nereden hareket ediyoruz),
- İşbirliğinin amaçları (nereye gitmek istiyoruz),
- Amaca ulaşma stratejisi, rizikolar, başarı kriterleri,



Hedef Kitle

Kalkınma
Organizasyonları

Finans Kaynağı





Hedefe Yönelik Program Hazırlanırken.....

- Problem Analizi ve Problem Ağacı Yöntemi ile durum analizi yapılabilir.
- GZFT (SWOT) Analizi ile durum analizi yapılabilir.
- Misyon, Vizyon, İlkeler, Stratejik Amaçlar ve Plan Hedefleri belirlenerek program hazırlanabilir.





Hedefe Yönelik Program Planlaması ...

- Programların temel amacı "davranış değişikliği" yaratmaktır,
- Farklı uzmanlara ihtiyacımız olabilir.
- Karmaşık değil, basit olmalıdır.
- Gerçeklere dayanmalıdır.
- Amaçların projeye taraf olan her kesim tarafından ortaklaşa belirlenmesi gerekir.
- Temel amaçlar (vizyon, misyon, ilkeler), programın genel amaçları (stratejik amaçlar) ve faaliyet amaçları net olarak belirlenmelidir.





2. AŞAMA: Program Amaçlarının Belirlenmesi:

Mevcut durum objektif olarak ortaya konulduktan sonra Program Amaçları belirlenir. Bu şekilde ortaya konan program amaçları;

- Ekip çalışması ve işbirliğini geliştirir.
- Doğru eğitim yöntemlerinin seçimini sağlar.
- İzleme ve değerlendirme için gerekli olan ölçütleri belirler.





Program amaçları belirlenirken;

Kalkınma Planları (11. Kalkınma Planı: Kadın, Genç Çiftçi),
Gelişme için yararlı yöresel potansiyel (kırsal turizm),
Gelişmeyi etkileyen teknik problemler (dağ köyleri-ulaşım),
Yöre çiftçisinin bulunduğu çözümler,
Gelişmeye engel olan sosyal problemler (değişime direnç),
değerlendirilmelidir.





Program amaçları nasıl olmalı?:

- İhtiyaçlar ve sorunlarla doğrudan bağlantılı olmalıdır.
- Kırsal kesimin önceliklerine ve hedeflerine uygun olmalıdır.
- Hedef kitlenin neyi başaracağını veya geliştireceğini ortaya koymalıdır.
- Kısıtlamalar (zaman, maliyet, personel vb.) dahilinde gerçekçi olmalıdır.
- Mümkünse ölçülebilir olmalıdır.
- Yayım yöntemleri için yol göstermelidir.
- Programın bütününe anlaşılır ve açıklar nitelikleri olmalıdır.





Program amaçları belirlenirken yararlanılacak kaynaklar;

Yayımcıların çiftçi sohbetleri,

Proje İstatistik Şubesi kayıtları,

Önceki yayım faaliyetleri,

} Birinci aşamadaki
mevcut durum analizi





3. AŞAMA: Yapılacak Faaliyetlerin Belirlenmesi

Durum analizinin ardından, uygun amaçlar belirlendikten sonra bu amaçlara ulaşmak için yapılacak faaliyetlerin tanımlanması gerekir.

Faaliyetler programa dahil olan kesimlerin yapacaklarının bir özeti niteliğindedir.



Program Hazırlama (3-Faaliyetler)

Faliyetler;

Yayın yöntemleri (eğitim metodları) tanımlanmalıdır.

Yeni yöntem veya teknikleri içermelidir.

Hedef kitlenin katılımını sağlamalıdır.

Kendi içinde mantıksal bir sıralama göstermelidir.

Diğer faaliyetlerle tutarlı ve uyumlu olmalıdır.

Ayrıntılı uygulama planı (zaman açısından) olmalıdır.

Yetki ve sorumluluk alanları bakımından açık olmalıdır.

İşbirliğini sağlayacak nitelikte olmalıdır.

Geri besleme ve değerlendirmeye olanak tanımalıdır.

Program Hazırlama (3-Faaliyetler)

Program hazırlamada uygun içerik seçimi;

Teknik uygulanabilirlik

Ekonomik uygulanabilirlik

Toplumsal kabuller (sosyal kabul edilebilirlik)

Çevre bakımından güvenilirlik ve sürdürülebilirlik

HATIRLA:

Yayın Programlarının Hazırlama Aşamaları:

- Mevcut durumun analizi
- Program amaçlarının belirlenmesi
- Yapılacak faaliyetlerin planlanması
- İzleme ve değerlendirme

Program Hazırlama (3-Faaliyetler)

Program hedef kitlesinin belirlenmesi;

Hedef kitlenin seçiminde kullanılacak grupların tarımsal belirlenmesi programa göre değişebilir. Genel olarak yaklaşımlar şunlardır.

- Ekolojik ya da coğrafik bölgelere göre gruplama
- Kaynak durumlarına göre gruplama
(toprak büyüklüğü, mülkiyet durumu, sulama olanakları, iş gücü durumu, Pazar koşulları, sermaye vb.)
- Demografik özelliklere göre gruplama (yaş, cinsiyet)

Program Hazırlama (3-Faaliyet)

Programları değiştirme – Esneklik;

- Benimseme aşamasında yaygınlık sağlanmıyorsa,
- Makro politikalar değişmişse,
- Programların öncelikleri değişmişse,
- Koşullar tamamen değişmişse,
- Uygulanabilirlik ortadan kalkmışsa,
- Yayım faaliyetleri etkisiz kalmışsa

Yayım Programlarının başarısızlık nedenleri.
mümkündür.

Program Hazırlama (3-Faaliyet)

Programlara yeni konular ilave etme;

- Yeni makro politikalar belirlenmişse,
- Yeni teknolojiler geliştirilmişse,
- Yörede gelişme potansiyeli yüksek yeni konular belirlenmişse,
- Yayım çalışmaları sırasında yeni sorunlar belirlenmişse,
- Çiftçilerin farklı beklentileri tesbit edilmişse,

mümkündür.





4. AŞAMA: İzleme ve Değerlendirme

Program sonunda değil, planlama aşamasında hangi değerlendirme kriterlerinin ve yöntemlerinin belirlenmesi gerekir. Değerlendirmenin eksiksiz yapılabilmesi için her aşamada ölçülmesi gereken kriterler önceden ortaya konmalıdır.





İzleme ve Değerlendirme Kavramları

İzleme, yapılan çalışmaya ait girdilerin kullanımı, faaliyetlerin düzenliliği, çıktıların zamanında elde edilmesi ve çalışmanın tamamlanmasında etkili olan kritik durumlar hakkında bilgi toplanması işlemidir.

Proje süresince yapılan değerlendirme çalışmanın etkinliğinin belirlenmesi, hataların düzeltilmesi ve önceki dönemlerle yapılan karşılaştırma amacıyla yapılır. **Proje sonrası değerlendirme** ise gelecekte yapılacak benzer çalışmalara yol gösterir.





İzleme

İzleme sürecinin eksiksiz yerine getirilebilmesi için aşağıdaki soruları cevaplamak gerekir ;

- Ne izlenecek (faaliyetlerin etkileri)?
- İzlemeyi kim yapacak?
- İzleme sıklığı ne olacak?
- İzleme sonuçları nasıl dökümanete edilecek?





Değerlendirme

Değerlendirme sürecinin etkili olarak yapılabilmesi için, değerlendirme kapsamında;

- Hedef kitle,
- Yayın servisi,
- Yayın programı,
- Çalışma alanına, ilişkin verilerin toplanması gerekir.





Değerlendirme nasıl olmalıdır?

- Amaçlara ulaşma derecesi ölçülebilmelidir.
- Programın etkisini net olarak ortaya koymalıdır.
- Değerlendirme sonuçları programın her aşamasında programı revize edebilecek verileri içermelidir.
- Program içinde bir plan dahilinde yapılmalıdır.
- Mevcut personel ve bütçe ile yapılabilir olmalıdır.





İzleme ve Değerlendirmenin Gerekliği

Bir çok faaliyetlerde olduğu gibi tarımsal yayım çalışmalarında da en az masrafla kısa sürede en fazla faydanın sağlanması hedeflenmektedir. Bu nedenle yayımcılar kendilerine "doğru yapıyor muyuz?" sorusunu sürekli sormalıdır.





İzleme ve Değerlendirmenin Gerekliği

Devlet, kamuoyuna ve hedef kitleye yapılan çalışmalar hakkında hesap vermelidir.

Üretici Örgütleri, üyelerine/ortaklarına hesap vermek ister.

Şirketler, hissedarlarına hesap vermek ve geleceği görmek isterler.

Hepsi için tek bir yöntem vardır;

İzleme ve değerlendirme.





Yayım Çalışmalarının Üç Aktörü

- **Hedef kitle:** genelde çiftçiler.
- **Yayım servisi:** yayım programlarını yürüten organizasyonlar. Tarım il müdürlükleri, kooperatifler, birlikler veya danışmanlık firmaları olabilir.
- **Devlet/Üretici Örgütleri/Şirketler:** finansman sağlarlar. Verimlilik tüm finansörlerin sorunudur. Ayrıca şirketler için rekabet gücünde önem taşır.





İzleme ve Değerlendirmenin Yararları

- Yayımcıya destek sağlar.
- Programın kontrolü sağlar.
- Program hazırlıklarına yol gösterir.
- Üst kademe yöneticilerine yol gösterir.



İzleme ve Değerlendirmenin Farkları

	İzleme	Değerlendirme
Uygulama Sıklığı	Kısa aralıklarla	Uzun aralıklarla
Uygulama Yöntemi	Spesifik Faaliyetler	Tüm Faaliyetler
Uygulamaya Katılım	Dar	Geniş

İzleme ve Değerlendirme Kriterleri

İzleme ve değerlendirmede ele alınacak kriterler belirlenirken hem projenin amacı hem de faaliyetlerin amaçları dikkate alınmalıdır. Kriterlerin;

- amaca yönelik,
- ölçülebilir,
- ulaşılabilir,
- gerçekçi
- zaman bakımından karşılaştırılabilir olması gerekir.

Sorularınız....
